

orgán, avšak v službách společnosti« (str. 330), stejně na str. 206. Zkrátka, stát sice má podle práva, které vytvořila společnost, vydávat pravidla, ale »nemůže vyčerpát všechny normy sociálního řádu« (str. 25), naopak, někdy jedná z egoismu proti společnosti. Není divné, že autor vlastně nikde nerozlišuje mezi posuzováním práva de lege ferenda a de lege lata, ba ještě spíše to při nalézání práva zavrhuje.

Dnistrjanského definice práva je: právo je řád sociálních vztahů mezi lidmi docílený pořádkem a rozhodováním. Nespadá do rámce referátu, rozebrat tuto definici; ukázali jsme, k jakému výsledku vedla. Na základě této definice tvoří však autor terminologii, která je rovněž způsobilá vnést zmatek do právní vědy a to tím, že si vypůjčuje pojmy z cizích věd. Pojem osoby nahrazuje termínem nositele soukromého práva (ač zavrhuje pojem subjektivního práva) věc — res je nahrazena pojmem statek (mezi ně patří i vnitřní statky, kvality člověka), věcné právo nazývá právem hospodářského zúčastnění, obligační právo sociální vázaností. Brojí s Iheringem proti »nebi právnických pojmů« (vytýká takové plané teoretisování normativní teorii), konstruuje sám však pracně nové pojmy (zaopatření na str. 226, obligace na str. 277, jež se naprosto nemůže opírat o pozitivní právo, nýbrž je převzata od komentátorů obecného práva, péče obecného styku na str. 280). Vede jej k tomu nedostatečné rozlišování mezi pozitivním a »vlastním« právem. Pojmy jsou takto u něho ideály, politické postuláty, obsahují v sobě hesla a programy. Autor dopouští se zde chyby, kterou v sociologii vytýkal Max Weber starším autorům, která však v právní vědě jest už překonána.

Bylo by nespravedlivé, upírat knize nesporné klady. Nepřináší jen zajímavé náměty, ale analyzuje také dobře předsudky panujících teorií. Přednost této knihy — autorem snad ani nezamýšlená — spočívá v tom, že podává zevrubný a informativní přehled názorů právnických myslitelů až do moderní doby u nás v nezvyklém rozsahu. Ale i zde bychom vytýkali, že byl opomenut z cizích autorů Duguit a vůbec všichni čeští právníci filosofové, ač autor nezapomněl na př. ani na Rathenau-a. Také charakteristiky právních systémů jsou skutečně vtipné. V tom ohledu znamená kniha velké plus pro naši literaturu, ač jistě nezpůsobí pokrok v právní filosofii.

Dr. Čakrt.

Stanislav K. Neumann, Francouzská revoluce. Díl první. Praha, Borový, 1929, s. 540 in-v. 8. (Knihy dalekých obzorů 6.) — Práce Neumannova nemá a nechce být nějakou kritickou studií, nemá býti podle terminologie autorovy zatížena přemírou historismu, a vskutku také není. Autor nezapře v sobě básníka, lehce a hravě přenáší se přes nebezpečná úskalí historické kritiky, ale to nevadí, protože jeho kniha má býti populární a je určena širším nehistorickým vrstvám. Tedy ten, kdo by v ní hledal přesnou historii politickou, byl by značně zklamán, ale ten, kdo chce snadno a cestou populární poznati toto vždy slavné údobí historie nejen francouzské, nýbrž i světové, vezme knihu Neumannovu s radostí i užítkem do ruky. K tomu přispěje nemálo i dobrá typografická úprava a množství vyobrazení. Pokud jde o celkovou kritiku, je nutno si ji nechat, až bude celé dílo uzavřeno. Tolik však je jisto, že sluší oceniti jak autorovu, tak nakladatelovu snahu opatřiti populární dějiny francouzské revoluce i našemu českému čtenáři.

Ča.

Monografie z dějin našeho průmyslu. Referoval jsem v 5. čísle X. ročníku Všehrdu o zajímavém monografickém vylíčení historie velkého průmyslového podniku, které podala známá liberecká textilní firma Jan Liebieg a spol. ve své publikaci »100 Jahre Johann Liebieg & Co.« Od této doby vyšlo několik dalších podobných monografií, které jsou též zajímavými a cennými příspěvky pro vybudování celkového vědeckého popisu našeho národního hospodářství a jeho dějinného vývoje.

Tak u příležitosti loňské brněnské výstavy pro soudobou kulturu byla později vydána Spolkem vlnářských průmyslníků moravských